

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupen Mgr. Bc. Vladimírem Volným, advokátem se sídlem Paroubkova 228, Domažlice, proti žalovanému: **Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 6/2, Praha 2, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení sp. zn. Si 2899/2021, v řízení o návrhu Městského soudu v Praze na přikázání věci vedené pod sp. zn. 6 A 107/2021 jinému krajskému soudu,

t a k t o :

- I.** Soudci specializovaného úseku správního soudnictví Městského soudu v Praze **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 A 107/2021.
- II.** Věc vedená u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 107/2021 **se nepřikazuje** jinému soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou doručenou Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného (městského soudu). Tato nečinnost měla spočívat v tom, že žalovaný poskytl informaci požadovanou žalobcem pro účely výzkumu v rámci jeho diplomové práce dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, pouze částečně, neboť neposkytl odpovědi na otázky č. 1 – 5 (z celkového počtu 9 otázek). Konkrétně se jednalo o následující otázky: *1. Kolik žalob na náhradu nemajetkové újmy způsobené průtahy v soudním řízení bylo u místního soudu podáno v letech 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020? 2. Kolik žalob v souvislosti s výše uvedenou otázkou bylo alespoň částečně úspěšných? 3. Jaká byla výše průměrné přiznané náhrady nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem za roky dle otázky č. 1? 4. Jaká je výše přiznané náhrady nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem za roky dle otázky č. 1 celkem? 5. V kolika případech byl u žalob na náhradu škody nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem uzavřen soudní smír v letech dle otázky č. 1? Žalobce v žalobě současně uvedl, že proti částečnému neposkytnutí informace podal stížnost k Ministerstvu spravedlnosti jakožto nadřízenému správnímu orgánu, ten o ní však v zákonné lhůtě nerozhodl, a je proto splněn požadavek vyčerpání ochranných prostředků jakožto podmínka řízení dle § 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř.“).*

[2] Následně předseda senátu městského soudu rozhodující v projednávané věci sdělil žalobci a žalovanému (městskému soudu), že věc předloží Nejvyššímu správnímu soudu s návrhem, aby ji podle § 9 odst. 1 s. ř. s. přikázal jinému správnímu soudu. Tento úkon zdůvodnil tak, že v projednávané věci je přezkoumáván postup orgánů městského soudu, které vykonávají

úkoly státní správy na úseku soudnictví, a to jak navenek, kdy mimo jiné rozhodují o vyřizování žádostí o informace, tak i dovnitř soudu, tedy i vůči soudcům, kteří u daného soudu působí, a to včetně soudců zařazených ke správnímu úseku. Tato skutečnost může zavdávat důvodné pochybnosti o jejich nepodjatosti. Místopředseda městského soudu k tomuto přípisu sdělil, že navrhuje věc přikázat Krajskému soudu v Praze, a žalobce se nevyjádřil. Dne 2. 12. 2021 obdržel Nejvyšší správní soud návrh na postup dle § 9 odst. 3 s. ř. s. s výše uvedeným zdůvodněním.

[3] Stěžejní otázkou pro posouzení daného návrhu je to, zda je nutné v případě, kdy soudci správního úseku krajského soudu mají přezkoumávat rozhodnutí soudu, k němuž jsou přiděleni, věc delegovat jinému správnímu soudu z důvodu tzv. systémové podjatosti postupem podle § 9 odst. 1 s. ř. s., dle kterého *Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát*. K této otázce se již vyjádřil rozšířený senát. Ten v usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. Nad 8/2019 – 65, č. 4062/2020 Sb. NSS, shledal, že je třeba korigovat dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu, která v obdobných případech dovozovala paušálně podjatost všech soudců daného krajského soudu a důvod pro delegaci nutnou. V uvedeném usnesení rozšířený senát uvedl, že k vyloučení všech soudců krajského soudu z důvodu tzv. systémové podjatosti nestačí, že žalovaným správním orgánem je předseda, popř. že soud je v dané věci návrhovatelem (žalobcem), žalovaným nebo osobou zúčastněnou na řízení. Tyto skutečnosti pouze naznačují riziko tzv. systémové podjatosti. Aby však určitý soudní případ založil důvody pro vyloučení všech soudců daného soudu pro tzv. systémovou podjatost, je třeba, aby k tomu přistoupily další okolnosti, které vyvolávají oprávněné (myslitelné) pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního soudu na základě samotné povahy projednávané věci či z jiných vážných důvodů.

[4] Takovou další okolností svědčící pro „systémovou“ podjatost může být dle usnesení rozšířeného senátu například skutečnost, že projednávaná věc bude mít objektivně významný dopad na soud jako celek (např. platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně, zákonnost jmenování předsedy soudu či stavební povolení na přístavbu, která zlepší komfort práce soudců). Rovněž může jít o situaci, která vyvolá nebezpečí subjektivního vztahu všech soudců k věci, neboť z vnějšího pohledu hrozí reálné nebezpečí, že u rozhodujících soudců převáží loajalita k jejich soudu či funkcionáři a tím se „pokříví“ jejich nestrannost (např. případy, kdy soudní funkcionář nevystupoval ve správním řízení jako správní orgán, ale naopak jde o jeho osobní záležitost, typicky žádost o stavební povolení podaná soudním funkcionářem, nebo situace, kdy byl soudní funkcionář účastníkem stavebního řízení jako tzv. „soused“, posléze podal proti rozhodnutí správního orgánu žalobu nebo v řízení o žalobě vystupuje jako osoba zúčastněná na řízení, či přestupek soudního funkcionáře jako fyzické osoby).

[5] V naprosté většině běžných věcí nelze dle rozšířeného senátu žádné takovéto netypické okolnosti dovodit. Stejně takovéto okolnosti nebude možno dovodit ani v jiných obvyklých situacích, kde sice soud či jeho funkcionář v nějaké pozici v soudním řízení vystupuje (či vystupoval v řízení správním), jde ovšem o věc bez zásadního významu pro soud jako celek nebo pro jeho soudce a nejedná se ani o významnější osobní záležitost soudního funkcionáře.

[6] Kasační soud rovněž již ve své rozhodovací činnosti navazující na usnesení rozšířeného senátu uvedl, že právo na informace je standardní věcí vyřizovanou správou soudu, nejedná se tedy o věc, na níž by vedení soudu či soud jako celek mohly mít vitální zájem, popř. která by se přímo týkala práce daných soudců správního úseku (viz usnesení ze dne 20. 4. 2020, č. j. Nad 162/2019-19, ze dne 28. 1. 2021, č. j. Nao 9/2021-30, a ze dne 31. 3. 2021, č. j. Nao 68/2021-29). Žádné okolnosti, které by vyvolávaly oprávněné pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního úseku městského soudu a které by tak zakládaly důvody

pokračování

pro vyloučení těchto soudců pro systémovou podjatost, nelze zjistit ani z vyjádření soudců, ani z obsahu spisu městského soudu.

[7] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá ve shodě s citovaným usnesením rozšířeného senátu, že v projednávané věci nejsou soudci správního úseku městského soudu vyloučeni z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 A 107/2021. Současně Nejvyšší správní soud ze stejného důvodu posoudil jako nedůvodný návrh městského soudu na přikázání věci jinému krajskému soudu, a věc proto výrokem II. nepřikázal jinému krajskému soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2022

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu